

Klustring

stimulerar till innovation, kunskapsutveckling och kunskapsutbyte

” Det skapar en helt annan förståelse för varandras verksamheter när vi jobbar mot samma mål.

Några chefer i olika Life Science-organisationer såg en chans – och tog den. Bara något år senare är de gemensamma lokalerna på Sveavägen 63 redan invigda, men det kommer att bli ytterligare en invigning, för hälften av arbetet är kvar. I början på nästa år sker inflyttningen och omflyttning i de helt kompletta lokalerna. Men vad är egentligen själva grejen med allt det här pratet om ett ”kluster” för Life Science? Det förklarar **Jan Ström**, LIF Läkemedelsindustriföreningen, i denna artikel.

I mars i år invigdes ”Sveriges nya mötesplats för Life Science” på Sveavägen 63 i Stockholm. Statssekreterare Agneta Karlsson talade inför en stor grupp på 150 personer. Men hon fick inte göra det traditionella klippandet av bandet som är brukligt vid högtidliga invigningar. Grundarkollektivet tyckte det var mera passande att ”knyta band” i stället – för det är det denna mötesplats handlar om. Så Karlsson och representanter för de Life Science-organisationer som flyttat ihop knöt ihop ett symboliskt band i stället.

Idén kring sammanboendet mellan organisationerna har aldrig handlat om att flytta ihop enbart av ekonomiska

skäl. Tvärtom är grundarna helt uppfyllda av att prata om "det nya Life Science-klustret" – att man skapar en mötesplats som berör inte bara de organisationer som rent konkret bor ihop på Sveavägen, utan en plats som ska vara ett centrum även för resten av svensk Life Science.

Är det bara ett sätt att helt krasst sälja in den konferensanläggning som ligger i lokalerna, eller finns det något konkret bakom pratet om ett kluster? Svaret hittar man kanske genom att titta lite på bakgrunden.

”Konferensavdelningen döptes om till City Life för att anknyta dels till Life Science och dels till den centrala positionen i centrum.

Närmandet var starten

– LIF hade ju funderat på det här länge, hur vi skulle närma oss de andra organisationerna i Sverige som jobbar med Life Science. Det var det närmandet som var själva starten. Våra medlemmar är i många fall med i flera av de här organisationerna, säger LIF:s VD Anders Blanck.

Life Science är relativt nytt som samlingsbegrepp för sektorn av forskande institutioner och företag inom hälso- och sjukvård samt alla de organisationer som strävar efter att gynna just denna forskning. LIF som representant för de forskande läkemedelsföretagen har tagit till sig, och spridit, begreppet sedan flera år.

– När du pratar om Life Science, så pratar du inte bara om läkemedel. Du pratar inte bara om medicinteknik, du pratar inte bara om vård. Du pratar Life Science. Det är ett helhetsbegrepp – och då måste man fundera på hur man ska jobba mer med helheten, säger Blanck.

– Diskussionen oss emellan handlade om att vi kunde förstärka varandra om vi satt tillsammans, säger Maria Helling, chef på den halvstatliga stiftelsen Swecare.

– Vi verkar inom samma sektor, jobbar med samma materia, samma personer. Inte till etthundra procent, men i stor utsträckning.

– En fysisk plats spelar roll för mänskliga kontakter, så enkelt är det. Det säger Hans Winberg, som är en nyckelperson i sammanflyttningsprocessen. Han är chef för stiftelsen Leading Health Care.

– Vi är en del av samma familj, säger Blanck, men vi har olika uppdrag. Vi har haft en diskussion under många år med Leading Health Care om man skulle kunna samarbeta närmare med deras partnerorganisationer. Och vi har haft en diskussion med Swecare som haft vissa svårigheter att hitta en

permanent hemvist, de har suttit på olika ställen runt om i staden.

Hans Winbergs organisation Leading Health Care satt redan tidigare i de aktuella lokalerna på Sveavägen, men då tillsammans med utbildningsorganisationen IFL. Det var IFL som fyllde flera plan och dessutom konferensavdelningen med alla sina utbildningar. Men vad inte många visste var att IFL på hösten 2014 planerade att flytta in till Handelshögskolan. Men Winberg märkte att något var på gång.

"En geografiskt avgränsad miljö, inom vars 'gränser' företag inom liknande branscher, under konkurrens och samverkan, producerar en 'speciell' slutprodukt."

Svenska Wikipedias definition av näringslivskluster

"Jag ringde två samtal"

– Rent konkret så var vi fyra personer på Leading Health Care som såg att folk började komma och titta på lokalerna, säger Winberg.

– Jag ringde då två samtal, ett till fastighetsvärden och ett till Anders Blanck.

Inom sex veckor satt de i förhandlingar om övertagandet av tre våningar.

– Det är snabbt. Men det hade aldrig gått om vi inte tidigare hade fört dis-

kussionerna om att sitta ihop, säger Winberg.

LIF:s Anders Blanck hade när Winberg ringde hösten 2014 konkreta lokalproblem där LIF då satt, på Ringvägen på Söder. Hyresavtalen skulle omförhandlas och allt tydde på en kostnadsökning. LIF stod dessutom mitt i en omorganisation som innebar färre anställda, och redan innan dessa förändringar bestod de dåvarande lokalerna av för mycket kontorsyta och för lite möteslokaler.

Läkemedelsförsäkringens VD Robert Ström var vid den tiden VD i ett av LIF:s medlemsföretag och dessutom styrelseordförande i LIF.

– Någon gång på hösten 2014 kom Anders Blanck och sa att det finns en bra lokal vid Handelshögskolan. Vi var där och tittade, och vi såg ju med en gång att vi behövde vara fler för att fylla lokalen.

– Vi skapade från början en liten inre kärna, säger Blanck. Vi och Läkemedelsförsäkringen har ju kamperat ihop under ett antal år. Swecare hade ju tidigare bott hos oss på Ringvägen innan försäkringen kom dit. De var ju relativt snart med på tåget, inklusive Leading Health Care. Så det här var den mindre kretsen, som tidigt var intresserade. Det betyder inte att alla detaljer var utklarade men de var intresserade, och det var det som var utgångspunkten.

– Sedan visade det sig att när vi skulle börja prata med hyresvärden under våren 2015 så blev det mera intensifierat. Då förstod vi att det var skarpt läge. Vi förstod att det fanns flera spekulanter, säger Blanck.

– Men tog vi alla tre planen så hade vi första tjing, säger Hans Winberg.

– Det gällde ju då att fylla de tre planen med lagom mycket folk, och med like-minded organisationer, säger Anders Blanck. Sådana som jobbar med Life Science – för vi ville ha de som jobbade inom det området. Det var ju det som var hela idén.

Alla tre planen blev det, planen gick i lås. Men konstruktionen var inte helt enkel. Den nya ägargruppen kunde inte få överta alla tre planen på en gång. 2016 fick de tillgång till konferensplanet och plan 3 – men med ett plan emellan som det skulle dröja ytterligare ett år innan IFL lämnade. Så planen blev en inflyttning i två steg.

I januari 2016 flyttade den inre gruppen – Leading Health Care, Swecare, Läkemedelsförsäkringen, LIF och LIF:s associerade organisation IML – in på plan tre, och samtidigt övertog man ansvaret för våningsplanet med möteslokaler. Konferensavdelningen döptes om till City Life för att anknyta dels till Life Science och dels till den centrala positionen i centrum. Under året har dessutom tillkommit statistikföretaget Swedish Pharma Insights och stiftelsen Forska!Sverige.

Helt ärligt har det enda kontorsplanet känts lite trångt nu under hösten, erkänner Blanck. Men det har inte alltid gått för de nya att välja idealisk tid för nyinflyttning. Till årsskiftet blir det återstående kontorsplanet tillgängligt, och en snabb renovering innebär omflyttning och inflyttning bara någon månad senare. Två stora nya i familjen med den inflyttningen blir dels branschorganisationen Swedish MedTech och dels sannolikt också en privat aktör verksam inom Life Science.

– Det blir ett komplett koncept. Då hänger våningarna rent fysiskt ihop. Vi får återigen plats för spontana möten, och att våra medlemmar dyker upp och kan sitta och jobba någon timme hos oss i stället för att slå upp sin laptop på Espresso House. Det är värt en ny invigning, säger Blanck.

Swedish MedTech har inte flyttat in än, men VD Anna Lefevre Sköldebrand beskriver det hon ser som fördelarna med samlokaliseringen med andra organisationer:

– Det ger möjlighet till mer samarbete och även att ta del av varandras nätverk och, i delar, aktiviteter. Det kan även fungera som ett verktyg för att öka omvärldens kännedom om våra gemensamma frågor samtidigt som vi får en tydligare plattform för varje organisations egen verksamhet.

Anders Blanck konstaterar att LIF är en "mötesintensiv" organisation, med mellan 80 och 100 möten årligen bara i de egna arbetsgrupperna med medlemsföretagens experter.

– Vi i LIF fyller ju inte ens ett halvt plan av de totalt tre. Men konferensvåningen är ju en jättemöjlighet, på grund av alla möten vi har. Och Sveavägen 63 blir mötesplatsen. Det är därför vi hela tiden markerar att City Life är platsen där man möts. Det är där vi skapar de

där mötena där man kan springa på någon, som man hade tänkt att man skulle ringa men som man träffar här.

"Klustring stimulerar till innovation, kunskapsutveckling och kunskapsutbyte eftersom människor kan röra sig mellan företagen i klustret; kunskap delas och utvecklas på detta sätt."

Wikipedia

Mötesplatsen

– Det är ju därför det ska finnas ett intresse att hyra in sig för möten, därför att det är här möten inom Life Science händer. På Ringvägen hade vi inte kunnat ha den typen av möten som vi till exempel hade inför Almedalen, när vi fyllde salen där nere med 80 personer och man var hemma hos oss.

– Verkligheten ser ju faktiskt ut så att en statlig myndighet med anknytning till sektorn vill ha möten med sin ledningsgrupp och frågar om de inte kan få vara här, «för vi behöver ut och träffa verkligheten». Och ett stort läkemedelsföretags Europachef kommer till Sverige om några dagar och ska träffa (Life Science-samordnaren) Anders Lönnberg och frågar om de då får vara här.

– Den andra delen av de möten som skapas är de interna: Jag menar, LIF är partner i Leading Health Care. Jag har ett behov av att ha diskussioner med Hans Winberg som har ett stort kontaktnät. Jag sitter i styrelsen för Swecare, och LIF är en av partnerorganisationerna i Swecare. Vi är med i Forska!Sverige. Vi har Läkemedelsförsäkringen, där vi har delvis samma ägare. Och här kan vi träffas vid kafemaskinen.

– Det effektiviserar vårt arbetssätt. Det underlättar vårt samarbete. Det skapar en helt annan förståelse för varandras verksamheter när vi jobbar mot samma mål. Det är ju inga oväntade möten, men det är möten som inte skulle blivit av om vi inte hade den här gemensamma arbetsplatsen.

Anna Lefevre Sköldebrand tror på fler gemensamma projekt:

– Det kommer att vara lättare att bolla idéer som kan generera gemensamma aktiviteter och enklare att arbeta tillsammans med genomförandet bara genom att sitta tillsammans. Sedan kommer det naturligtvis även fort-

sättningsvis att vara en mängd aktiviteter som vi genomför som enskilda organisationer.

Men det där med kluster ...?

Frågan gick även till andra chefer för de deltagande organisationerna: Vad är grejen med att sitta i ett kluster av olika organisationer?

Maria Helling, Swecare:

– Vi är en liten organisation, bara fem personer. Vi jobbar utåt, internationellt. Det kan vara ensamt när några av oss är ute på någon av Swecares resor. Det finns kunnigt folk här att prata med. Vi jobbar gemensamt för Life Science-sektorn. Det skapar en kreativ miljö.

– Själva grejen är samtalet, säger Robert Ström på Läkemedelsförsäkringen. Samtalet mellan personer och organisationer som alla är djupt engagerade i svensk hälsovård.

– Som ett exempel: Jag talade bara helt apropå med Anna (Nilsson Vindelfjärd på stiftelsen Forska!Sverige) och vi kom in på Läkemedelsförsäkringen. Anna spann omedelbart vidare på det jag sagt och sa att den svenska försäkringen är viktig för Forska!Sverige att ha med i presentationer för utländska intressenter, eftersom den har så stor betydelse för till exempel kliniska läkemedelsprövningar i Sverige.

Swedish MedTech har inte flyttat in än, men Anna Lefevre Sköldebrand använder även hon klusterbegreppet när hon ska förklara vad det var som föllde avgörandet för flytten:

– Att få vara med och bidra till att skapa ett kluster som jag tror kan bli en viktig motor i den framtida utvecklingen för industrin inom de olika branscherna, men även för den svenska vården och omsorgen.

Hans Winberg på Leading Health Care har ett kort svar på vad som är grejen med kluster:

– Det är en förutsättning för värdeskapande!

Och han tillägger:

– ... och det är dessutom evidensbaserat.

JAN STRÖM
Pressansvarig, LIF,
Läkemedelsindustriföreningen